310425 - Arsasının vakıf olmasına vasiyet etti, fakat bazı mirasçılar buna karşı çıkıyor

Soru

Ninem (Allah rahmet eylesin) sahip olduğu arsanın vakıf olmasını vasiyet etti. Ancak altı mirasçıdan ikisi vakıf olmasına karşı çıkıyor ve bölüştürülmesini istiyor. Şer'i açıdan en doğru karar nasıl olmalıdır?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Birincisi: Vakıf için vasiyet geçerlidir. Ancak bu vasiyet varlığın üçte birinden fazla olmaması gerekir. Üçte birinden fazlası mirasçıların iznine bağlıdır.

Alimlerin cumhuruna göre ölümle endeksli olan vasiyet bu durumdan istisna edilir. Şayet bir kimse "ben ölürsem arsam fakirlere vakıftır" derse bu vakıf geçerlidir. Çünkü şartlı bir bağış olup vakıf vasiyetidir. Böylece vasiyet hükümleri uygulanır ve diğer vasiyetler gibi üçte biri olarak kabul edilir.

Bu konunun geçerliliğine dair delil: Ömer Radiyallahu anhu tavsiyesidir. Zira şöyle demiştir: "Bu, müminlerin emiri Ömer'in vasiyetidir. Şayet ölüm olayı gerçekleşirse Semğe sadakadır." Bu vakıf Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'in emriyle olmuştur. Hiçbir sahabe buna karşı çıkmamıştır. Böylece icma hükmündedir." (el Mevsua el Fıkhiyye 123/44) .

İkincisi: mirasçılar vefat eden kişinin vasiyetini malın üçte birinde uygulamak zorundadırlar. Zira yüce Allah şöyle buyurdu: "Yapacakları vasiyetten ve borçtan sonra" Nisa/11

İbn Kesir Rahimehullah tefsirinde şöyle dedi: "Borç, vasiyetten önceliklidir. Sonra vasiyet gelir daha sonra miras paylaşılır. Tüm alimler bu konuda icma etmişlerdir." 2/201

Ninenin bıraktığı arsa şayet sahip olduğu varlığın üçte birinden fazla etmiyorsa vasiyet ettiği gibi vakıf olarak gerçekleştirilir. Fakat üçte birinden fazla ediyorsa arazinin üçte biri kadar vakfedilir geri kalanında da mirasçılar ister paylaşır ister vakfeder. Vakıf olmasını isteyen mirasçılar alacakları pay kadar vakfa bırakırlar vakıf olmasını istemeyenler haklarını alırlar.

Şayet bu araziden başka bir varlığı yoksa; üçte biri vakıf yapılır geri kalanı mirasçılar arasında paylaştırılır. Mirasçılar üçte bir oranında vasiyetin uygulanmasına karşı gelemezler. Aksi takdirde vasiyetten aldıkları para haramdır. Diğer mirasçılar bunu şer'i mahkemeye götürebilirler.

En iyisini Allah bilir.